

KAKO UŽIVATI U SVOJIM TINEJDŽERIMA

Roditelji, nemojte nikad reći: Kad moja djeca postanu tinejdžeri, oni NEĆE BITI TAKVI...

Žao mi je što vam moramo reći – ali oni će najvjerojatnije BITI BAŠ TAKVI !!!

No to ipak to nije srž stvari. Tinejdžeri imaju više načina da budu tinejdžeri, ali kakvi će stvarno biti izgleda da najviše zavisi od roditelja. Od toga kako se ponašamo, kako reagiramo i eksplodiramo kad naiđe kriza, zavisit će izgradnja uspješnog zajedništva s našom djecom u vrijeme njihova sazrijevanja.

Nitko nema magičnu formulu; čak nam ni pravi kršćanski dom ne daje garanciju. No mi vam nudimo nekoliko uputa iz vlastitog iskustva koja vam mogu pomoći na ovom dobro utabanom, ali loše označenom putu.

Neka vaš dom bude kršćanski. Ništa brže ne odvrća jednog tinejdžera od Boga kao roditelji koji su samo "nedjeljni" kršćani. Budite dosljedni i temeljni u svom svjedočanstvu. Iskreno i otvoreno iz Božje riječi i kroz molitvu tražite vodstvo za sve probleme koji se iznenada pojavljuju u svakodnevnom obiteljskom životu. Pazite na svoj jezik kad iskrnsu sukobi.

Nemojte svojoj djeci samo pričati kako da žive – pokažite im kako se čestito živi!

Postupajte sa svojim tinejdžerima učtivo i s poštovanjem, kao što bi se ponijeli prema drugoj odrasloj osobi. Naravno, oni vas razljute. Ali vjerojatno i vi njih razdražite. Razgovarajte o svojim razlikama bez prijetnji, omalovažavanja ili kritiziranja. Mnoga njihova obrazloženja su neosporna i zato im je potrebno dati mogućnost da iznesu svoje stavove. Ništa brže ne prekida lanac komunikacije od roditelja koji riječima ili ponašanjem izjavljuje: "Ja sam uvijek u pravu." Vi ste roditelj i vaša je konačna odluka, ali pravedan i logičan sud temeljen na činjenicama, a ne na nagađanju, snažnije će djelovati od bezuvjetnog NE. Vaše dijete treba znati da ćete njegove brige i probleme prihvatiti s potpunim razumijevanjem i poštovanjem.

Kažite "DA", osim ako imate dobar razlog da kažete "NE". Netko mi je jednom prilikom predložio da razmišljam kakav će utjecaj moje odluke imati na djecu nakon deset godina. Prvo se s time nisam složila, ali sam kasnije shvatila da je to dobar savjet koji me je naveo da gledam na dalekosežne posljedice. Često kao roditelji kažemo NE samo zato što to pojednostavljuje stvari i zato što se to od nas roditelja očekuje. Prakticiram reći DA kadgod posljedice nisu ozbiljne i dalekosežne; tada je djeci lakše prihvatiti onaj doista neophodni NE. Uz to moram biti sigurna da se moje odluke temelje na logičnim razlozima.

Posvetite svojoj starijoj djeci malo osobne pažnje. Suprotno popularnom shvaćanju, većina tinejdžera voli svoje roditelje i želi s njima provesti neko vrijeme – dalje od braće i sestara koji nastoje privući pažnju na sebe. Tinejdžerima su potrebno roditelji koji su spremni slušati i koji obraćaju pažnju ne samo na ono što oni kažu, nego i na ono što izražavaju svojim djelima i stavovima. Kada idete u kupovinu sa svojim tinejdžerom, nemojte povesti ostalu djecu. Iskoristite to vrijeme da svoje starije dijete izvedete u slastičarnicu ili na pizzu. To vam daje priliku da s njim razgovarate na samo i bez uznemiravanja. Ne zaboravite da se vaš dio razgovora najviše sastoji od slušanja.

Pitajte – i slušajte njihove odgovore. Nije dovoljno samo pitati; morate biti dovoljno zainteresirani i brižni da slušate odgovore.

Ne samo da ćete mnogo naučiti o svijetu u kojem vaš tinejdžer živi i o njegovim najvećim brigama, nego – vjerojatno mnogo važnije – naučit ćete da gotovo nema nikakve sličnosti između uzbuđenja vaše i njihove mladosti. Možda je vaša mladost bila užitak, a njihova može

biti neprestana borba za opstanak. Oni trebaju znati da imaju vašu podršku i povjerenje u tim borbama.

Prihvatite potrebu tinejdžera za slobodom u izboru odjeće i frizure. Ovo je područje zbog kojega u mnogim domovima najčešće dolazi do svađe.

Mnogo puta roditelji ne shvaćaju kako je izgled djece važan u očima njihovih prijatelja i kako se ruši samopoštovanje onih koji su primorani da budu drugačiji. S druge strane, tinejdžeri su dio vaše obitelji i kao takvi vas predstavljaju u društvu. Već samo to je razlog za postavljanje obiteljskog standarda u oblačenju. Dajte tinejdžerima do znanja da oni mogu izabrati frizuru i način odijevanja, ali samo u granicama toga obiteljskoga standarda. Ako se ne budu držali granica, izbor će biti vaš. Važno je dati im dovoljno slobode u određivanju tih granica i dati im do znanja da ste spremni na promjene ukoliko oni za to imaju prave razloge. Naglasite da vi kao kršćanska obitelj predstavljate Krista kao vlastiti dom. S tom odgovornošću, većina tinejdžera će sama odrediti granicu odijevanja koja će zadovoljiti i njih i roditelje. Imajte na umu da ponekad obje strane trebaju biti spremne na kompromise.

Slušajte njihovu glazbu. Činjenica je da treštava glazba tinejdžera svjedoči o još jednom području sukoba. Slažem se, većina njihove glazbe je grozna, a neke pjesme mogu biti i jako zle. Ali ipak ima NEKIH pjesama u kojima čak i roditelji mogu uživati. Dok slušam glazbu sa svojim tinejdžerima, pruža mi se prilika da zajedno s njima uživam u onim lijepim pjesmama, a i da im objasnim zašto mi se neke ne sviđaju. Često se oni i slažu sa mnom. Vjerojatno ih je moja otvorenost za njihovu glazbu potakla da i oni budu otvoreni za onu vrstu koju ja slušam, pa zajednički uživamo u dobroj kršćanskoj glazbi.

Tražite od svojih tinejdžera savjet. To će im pomoći da se osjećaju potrebnima. Jedna tinejdžerka može dati dobar savjet svojoj majci u izboru haljine ili frizure. Možda se nećete s njom uvijek složiti, ali pokažite poštovanje prema njenom mišljenju tako da i ona to zna. Također možete pitati svog sina za savjet pri kupovini ili popravku auta. Bit ćete iznenađeni kad otkrijete da bolje od vas zna popraviti ili izabrati auto. Dajte tinejdžerima mogućnost da sudjeluju u donošenju odluka koje se tiču obiteljskog života, ljetovanja, pa i planiranja jelovnika. Prije negoli donesete neku odluku, ozbiljno razmotrite i njihove prijedloge i savjete. Bit će im drago da ste ih pitali.

Razvijajte zajedničke interese. Postoje mnoga područja gdje jedan ili oba roditelja mogu naći zajednički interes sa svojim tinejdžerima: šah, fotografija, knjige, sport, šivanje, kuhanje, ribolov, trčanje, umjetnost itd. To je savršena prilika da se roditelji i tinejdžeri bolje upoznaju. Time stvaraju i prikladan ambijent za one važne osobne razgovore.

Pomognite im da si postave ciljeve. Svi mi očekujemo da naši tinejdžeri žive prema nekim određenim standardima, ali im rijetko pomažemo da ih postignu – osim što gundamo. Ohrabrite ih da si za svaki tjedan postave neki cilj. To može biti nešto sasvim jednostavno. Na primjer neka pažljivo spremaju svoju odjeću, svakodnevno vježbaju muzički instrument ili završe neki zapostavljeni rad. Otpočnite tako što ćete i vi sebi postaviti neki cilj svakoga tjedna, i onda iskreno reći da li ste ga ostvarili ili ne! Mnogim današnjim mladima nedostaje nutarnja motivacija, pa će im postavljanje ciljeva biti dobra vježba koja će im pomoći da uspiju u životu. Kad vaši tinejdžeri uspiju ostvariti tjedne ciljeve, ohrabrite ih da razmišljaju i postave si dugoročne ciljeve. A svaki postignuti cilj može biti izgovor za obiteljsko slavlje.

Ove upute nisu garancija da će roditelji i tinejdžeri ove "najluđe" godine preživjeti bez muke, ali mogu bar ublažiti one najkritičnije točke.

No nemojte uvoditi mnogih novina odjednom. Jednostavno iskoristite ove upute za postavljanje ciljeva – jednog po jednog – i ne prelazite na drugi cilj dok niste ostvarili prethodni. I nadalje, uživajte u svojim tinejdžerima – oni doista mogu biti zabavni.